

บทที่ ๖

การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง "ทัศนคติของนักศึกษาระบบศาสนาสตรีต่อพุทธศาสนาและพระสงฆ์" มีจุดมุ่งหมายในการวิจัย ดังนี้

๑. เพื่อสำรวจสภาพทั่วไปของนักศึกษาระบบศาสนาสตรีที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและพระสงฆ์

๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาระบบศาสนาสตรีที่มีต่อพุทธศาสนาเมื่อจำแนกตาม

- ๒.๑ สาขาวิชา
- ๒.๒ เพศ
- ๒.๓ เชื้อชาติ
- ๒.๔ การพึงธรรม
- ๒.๕ จุดมคติในชีวิต

๓. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาระบบศาสนาสตรีที่มีต่อพระสงฆ์เมื่อจำแนกตาม

- ๓.๑ สาขาวิชา
- ๓.๒ เพศ
- ๓.๓ เชื้อชาติ
- ๓.๔ การพึงธรรม
- ๓.๕ จุดมคติในชีวิต

วิธีการวิจัย

ตัวอย่างประชากร คือ นักศึกษาปีที่ ๔ ของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีกับคณะศิลปศาสตร์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน ๔๐ เปอร์เซนต์ของแต่ละคณะจาก

สาสนโสภณ, พระ. "การปกครองคณะสงฆ์" สังคมศาสตร์ปริทัศน์ว่าด้วยพุทธศาสนากับ

สังคมไทย พิเศษ ๔ (สิงหาคม ๒๕๐๔) : ๓๕-๕๑.

อุทัย พุทธิ วังโส, พระมหา. สังคมศาสตร์ปริทัศน์ว่าด้วยบทบาทพุทธศาสนากับสังคมไทย

พิเศษ ๔ (สิงหาคม ๒๕๐๔) . ๕๓-๕๖.

วิทยานิพนธ์และ เอกสารอื่น ๆ

จำนวย วิมะลิน. "การสำรวจความสนใจและทัศนคติต่อพุทธศาสนาของเด็กวัยรุ่นใน
จังหวัดนนทบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๐๔.

ธีรศักดิ์ กำปอรรักษ์. "ทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีต่อความเชื่อทาง
ศาสนา." วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี สาขาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, ๒๕๑๕.

ผุสดี โยอินทรี. "การสำรวจความเข้าใจในหลักธรรมที่สำคัญต่อพุทธศาสนาของนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ ๔ สายอาชีพ (แผนกพาณิชยการ)." วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๔.

พัชรา เกกานนท์. "การศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับความเชื่อและทัศนคติต่อพุทธศาสนาของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒.

ภิญโญ ศรีหงส์. "ความสนใจและทัศนคติของนักเรียนต่อพุทธศาสนา." วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๑.

สุภัทรา สุภัทรนันท์. "ทัศนคติและความสนใจของนักศึกษาที่มีต่อศาสนา." วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๔.

- สลิลลา วรธนัจฉริยา. "การศึกษาทัศนคตินิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อศาสนา."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย, ๒๕๑๒.
- ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง. "ครอบครัวในสังคมไทย" แผนกตำราและคำบรรยาย คณะรัฐ-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘.

Book

- Alport, Gordon W. A Handbook of Social Psychology. Worcester:
Clark University Press, 1935.
- Foster, Charles R. Psychology for Life Adjustment. Chicago:
American Technical Society, 1952.
- Newcomb, Theodore M. Social Psychology. New York: Dryden Press,
1954.
- Newcomb, Theodore M.; Turner, Ralph H. and Converse, Phillip E.
Social Psychology. New York: Holt, Rinehart and Winston,
1965.
- Nunnally, Tom C. "Attitude Scales" Test and Measurement. New York:
McGraw-Hill Book Co., 1959.
- Oppenheim, Abraham Noftali. Questionnaire Design and Attitude
Measurement. New York: Basic Book, 1966.
- O'Dea, Thomas F. The Sociology of Religion. New Jersey: Prentice-
Hall Inc. Engle Wood Cliff., 1966.
- Secord, Paul Fl; Backman Carl W. Social Psychology. New York:
McGraw-Hill Book Co., 1964.

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

เรื่องทัศนคติของนักศึกษาระบบสองปีต่อพุทธศาสนาและพระสงฆ์

เนื่องด้วยดิฉัน น.ส.สุดาวดี คุณวัฒน์ นิสิตปริญญาโท แผนกสังคม สาขาสังคมวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ทัศนคติของนักศึกษาระบบสองปีต่อพุทธศาสนาและพระสงฆ์" โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาปี ๔ ของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะศิลปศาสตร์ ดังนั้นจึงขอความร่วมมือจากท่าน ได้โปรดสละเวลาอันมีค่ายิ่งของท่านตอบแบบสอบถามนี้ด้วย คำตอบทุกข้อที่ท่านตอบตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด จะเป็นประโยชน์มากต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

น.ส.สุดาวดี คุณวัฒน์

แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษารวมศาสตร์

ต่อพุทธศาสนาและพระสงฆ์

ตอนที่ ๑ โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ถูกต้อง หรือเติมคำลงในช่องว่าง

๑. เพศ ชาย หญิง

๒. คณะ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี ศิลปศาสตร์

๓. ท่านนับถือศาสนา พุทธ คริสต์
 อิสลาม อื่น ๆ (ระบุ)

๔. เชื้อชาติ ไทย จีน
 อื่น ๆ (ระบุ)

๕. ท่านมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่

กรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ
 ภาคกลาง ภาคใต้
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๖. ท่านจบมัธยมศึกษาปีที่ ๕ สายวิชา

วิทยาศาสตร์ ศิลป
 อาชีวะ (เช่น พาณิชย)

๗. เมื่อท่านศึกษาอยู่ที่ ๓ ท่านได้คะแนนสอบปลายปีเฉลี่ย

ต่ำกว่า ๒ หน่วยกิต ๒ หน่วยกิต - ๓ หน่วยกิต
 ๓ หน่วยกิตขึ้นไป

๘. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมหรือเข้าเป็นสมาชิกของชุมนุมในมหาวิทยาลัยของท่านบ้างหรือไม่

เคย

ไม่เคย

ถ้าเคยโปรดระบุกิจกรรมหรือชุมนุมที่ท่านเข้าร่วม

๙. ท่านเห็นว่าอุดมคติใดสำคัญที่สุด

ดำรงชีวิตอยู่ในศีลธรรม

ไม่มีเป้าหมายเฉพาะ พยายามดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับ
สิ่งแวดล้อม

ดำรงชีวิตตามความชอบและความพอใจของตน

แสวงหาตำแหน่ง ความร่ำรวย เกียรติยศ ชื่อเสียงในสังคม

ทุ้มเทตนเพื่อประโยชน์แก่สังคม

๑๐. ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนาจากใครมากที่สุด

จากการสั่งสอนของพระ

จากการสั่งสอนของครู

จากการสั่งสอนของบิดามารดา

เรียนรู้ด้วยตัวเอง

๑๑. ท่านเคยฟังธรรมจากสถานที่ต่าง ๆ หรือไม่

เคย

ไม่เคย

ถ้าเคย ท่านไปฟัง ณ. ที่ใด

วัด

พุทธสมาคม

หอประชุมโรงพยาบาลสงฆ์

ยุวพุทธิกสมาคม

๑๒. ทุกครั้งที่ท่านมีความกังวลหรือมีความทุกข์อย่างหนัก ท่านใช้อะไรเป็นเครื่องปลอบใจ (ตอบได้เกินกว่า ๑ ข้อ)

ยึดพระธรรมคำสั่งสอนในพุทธศาสนาเป็นเครื่องปลอบใจ

เทียวเตร่กับเพื่อนฝูง หรือนั่งคนเดียวปล่อยใจโดยไม่ทำอะไร

เล่าให้ครู บิดามารดา เพื่อน จิตแพทย์ หรือพระสงฆ์ที่คุ้นเคยฟัง

อื่น ๆ (ระบุ)

๑๓. ท่านคิดว่าท่านเข้าใจหลักธรรมข้างล่างนี้แค่ไหน

ก. โอวาทปาติโมกข์ คือ การไม่ทำชั่ว การทำความดี และการทำใจให้บริสุทธิ์

เข้าใจดี

พอเข้าใจ

ไม่เข้าใจ

ข. หลักอริยสัจ ๔ คือ ทุกข์ สมุทัย - เหตุแห่งทุกข์, นิโรธ - การดับทุกข์, มรรค - วิธีดับทุกข์

เข้าใจดี

พอเข้าใจ

ไม่เข้าใจ

ค. ไตรลักษณ์ มี อนิจจัง - ความไม่เที่ยง, ทุกขัง - ความเป็นทุกข์, อนัตตา - ความเป็นของมิใช่ตัวตน

เข้าใจดี

พอเข้าใจ

ไม่เข้าใจ

ง. กฎแห่งกรรม ใครทำกรรมใดไว้ย่อมได้รับกรรมนั้นตอบสนอง

เข้าใจดี

พอเข้าใจ

ไม่เข้าใจ

๑๔. เมื่อท่านปฏิบัติตามหลักธรรมตามพุทธศาสนา ท่านคิดว่า

ไปถึงนิพพานได้

ทำให้ประพฤติดแต่ความดี เว้นความชั่ว อันทำให้ชีวิตมีความสุขสมบูรณ์

ไม่ได้ประพฤติดตาม เพราะไม่เลื่อมใส

อื่น ๆ (ระบุ)

๑๔. ประเพณีทางพุทธศาสนาที่ท่านเคยไปร่วม (ตอบได้เกินกว่า ๑ ข้อ)

☐ วันวิสาขบูชา	☐ วันมาฆบูชา
☐ วันเข้าพรรษา	☐ วันปีใหม่
☐ ไม่เคยเลย	☐ อื่น ๆ (ระบุ)

๑๖. ประมาณการไปวัดของท่านใน ๑ ปี เช่น ไปฟังเทศหรือไปร่วมพิธีทางศาสนา

☐ ทุกอาทิตย์	☐ ทุกเดือน
☐ นาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยเลย
☐ อื่น ๆ (ระบุ)	

๑๗. ท่านทำบุญตักบาตร (ตอบได้เกินกว่า ๑ ข้อ)

☐ ทุกวัน	☐ ทุกวันพระ
☐ ในวันสำคัญทางพุทธศาสนา	☐ ในโอกาสพิเศษ เช่น วันเกิด
วันขึ้นปีใหม่
☐ นาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยเลย

๑๘. ท่านสวดมนต์ก่อนนอนจนเป็นกิจวัตรประจำวัน

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
☐ อื่น ๆ (ระบุ)	

๑๙. ในครอบครัวท่านมีใครบวชเป็นพระภิกษุแล้วบ้าง

☐ ตัวท่านเอง	☐ บิดา
☐ พี่ชาย	☐ น้องชาย
☐ ไม่มีใครเคยบวชเลย	☐ อื่น ๆ (ระบุ)

๒๐. ท่านต้องการให้มีการ เปิดสอนพุทธศาสนาในมหาวิทยาลัยของท่านหรือไม่

☐ ต้องการ	☐ ไม่ต้องการ
☐ ไม่มีความเห็น	
-

ตอนที่ ๒ โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

	ให้ด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๑. พุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจที่มีคุณค่า					
๒. นิพพานเป็นภาวะที่ปราศจากกิเลสและเรื่องเศร้าหมองอันเป็นสิ่งที่ทุกคนใฝ่หา					
๓. ในภาวะสังคมปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ความเชื่อและความศรัทธาของคนต่อพุทธศาสนาลดน้อยลง					
๔. การนับถือพุทธศาสนาของคนไทยเป็นการสืบทอดตามบรรพบุรุษ ไม่ใช่ด้วยความศรัทธาเลื่อมใส					
๕. การเทศน์เป็นภาษาบาลีของพระสงฆ์ไม่ได้ก่อประโยชน์ให้แก่คนทั่วไปเลย เพราะคนไม่เข้าใจความหมาย					
๖. การที่พระสงฆ์เป็นพระธรรมทูตไปเผยแพร่พุทธศานานอกประเทศหรือไปประจำอยู่ที่วัดไทยในต่างประเทศนับว่าเป็นการส่งเสริมพุทธศาสนาให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายได้เป็นอย่างดี					
๗. พระสงฆ์ที่ปฏิบัติตามพระวินัยอย่างเคร่งครัดเป็นพระสงฆ์ที่คนศรัทธาเลื่อมใส					
๘. พุทธศาสนาทำให้เศรษฐกิจและสังคมไม่เจริญ					
๙. การใส่บาตรเป็นการแผ่เมตตาและแผ่ส่วนกุศล					

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๑๐. พระสงฆ์สามารถแนะนำให้ชาวบ้านในชนบทได้รู้จักสิ่งใหม่ ๆ และความเจริญก้าวหน้าได้เป็นอย่างดี					
๑๑. พระสงฆ์ที่ต้องการยกระดับการศึกษา (สมณศักดิ์) ก่อให้เกิดภาพพจน์ที่ไม่ดีต่อพระสงฆ์ และทำให้คนเสื่อมศรัทธาในพระพุทธศาสนา					
๑๒. พระสงฆ์ทำให้เสียกำลังใจของชาติ					
๑๓. นิพพานเป็นเรื่องไร้สาระที่ไม่สามารถทำให้เป็นจริงได้					
๑๔. พุทธศาสนาช่วยทำจิตใจให้สงบได้					
๑๕. วินัยสงฆ์ เป็นสิ่งที่ล้าสมัยไม่เหมาะสมกับภาวะสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา					
๑๖. พุทธศาสนาเป็นเรื่องไสยศาสตร์ เป็นความเชื่อมงาย					
๑๗. พระสงฆ์ไม่ควรมีความเป็นอยู่ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ สะดวกสบาย เช่นคนทั่วไป เช่น วิทยุ โทรทัศน์ รถยนต์ ที่อยู่อาศัย					
๑๘. การปกครองคณะสงฆ์ทั้งในส่วนกลาง (กรุงเทพฯ) และส่วนภูมิภาค (ต่างจังหวัด) เป็นอำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคม โดยมีสมเด็จพระสังฆราชทรงเป็นประธาน เป็น การปกครองที่เหมาะสมแล้ว					

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๑๙. พระสงฆ์ที่ท่าน เป็นหมอดู และนิยมไสยศาสตร์ทำให้คน เข้าใจพุทธศาสนาไขว้เขวไป					
๒๐. พุทธศาสนาทำให้คน เชื่อยชาไม่กระตือรือร้น					
๒๑. นิพพาน เป็นเพียง เรื่องที่สร้างขึ้น เพื่อจูงใจให้คนทำดี เท่านั้น					
๒๒. พระสงฆ์ที่ออกไปสอนหนังสือตาม โรงเรียนต่างจังหวัด เป็น ผู้ที่ทำประโยชน์ให้แก่สังคม					
๒๓. พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งทางใจของคนมีความทุกข์					
๒๔. พุทธบัญญัติหรือวินัยสงฆ์ เป็นสิ่งที่คืออยู่แล้วไม่ควรแก้ไข เปลี่ยนแปลง					
๒๕. การบิณฑบาตของพระสงฆ์ เป็นการขอโดยไม่มีการให้สิ่ง ตอบแทน					
๒๖. พระสงฆ์ เป็นผู้ที่ใช้ศาสนา เป็นเครื่องมือหากิน					
๒๗. ศรัทธาของคนต่อพุทธศาสนา เสื่อมลง เมื่อพระสงฆ์ปฏิบัติและ ใช้ชีวิต เหมือนคนทั่วไป					
๒๘. พุทธศาสนา เหมาะสมกับคนแก่ เท่านั้น					
๒๙. พุทธศาสนา ช่วยแก้ไขความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในสังคมได้					

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๓๐. พระสงฆ์ที่เรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ไม่สมควรอยู่ในสมณเพศ (เป็นพระ) ต่อไป					
๓๑. เมื่อบุคคลใดประสบปัญหาเดือดร้อนต่าง ๆ พระสงฆ์สามารถ ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาคือ เป็นอย่างดี					
๓๒. การนับถือพุทธศาสนาเป็นเพียงประเพณีนิยมเท่านั้น					
๓๓. พระสงฆ์เป็นผู้ที่สามารถดำรงรักษาพุทธศาสนาให้ยืนยาว สืบไป					
๓๔. พระสงฆ์ทำหน้าที่เผยแพร่พุทธศาสนานับได้ว่าได้ทำประโยชน์ ให้แก่สถาบันศาสนา					
๓๕. การบวชพระของชายไทยเป็นการช่วยสืบพุทธศาสนาให้ ยั่งยืนต่อไป					
๓๖. พระสงฆ์ที่ศึกษาทางด้านวิชาการสมัยใหม่สามารถสอน ธรรมะให้คนในสมัยปัจจุบันสนใจและเข้าใจได้ง่ายขึ้น					
๓๗. พุทธศาสนามีหลักธรรมสอนให้คนรับผิดชอบต่อหน้าที่ แสวง หาความจริง ความดี อันทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้นำไป ปฏิบัติ					
๓๘. การปฏิบัติตามธรรมะขั้นสูงสุดของพระพุทธเจ้าจะช่วยให้ คนเราไปถึงนิพพานได้ (นิพพานในความหมายตายแล้วไม่ เกิดอีก)					

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๓๙. หลักสูตรที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาไม่ควรมีในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีการสอนที่เน้นในด้านวิชาการสมัยใหม่					
๔๐. พระสงฆ์สามารถเป็นผู้นำในการเสนอความคิด ริเริ่ม เป็น ที่ปรึกษาและเป็นศูนย์เรียกความร่วมมือ ในการสร้าง สาธารณสมบัติและสาธารณูปโภค					
๔๑. พุทธศาสนาเป็นสิ่งที่ล้าสมัยไม่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบันที่มี ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่					
๔๒. การอบรมเกี่ยวกับพุทธศาสนาเป็นบางครั้งบางคราวใน มหาวิทยาลัยจะช่วยกล่อมเกลาจิตใจนักศึกษาให้ตั้งงามได้					
๔๓. การเปิดโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์เป็นความรับผิดชอบ ของพระสงฆ์ที่มีต่อสังคม					
๔๔. พุทธศาสนาไม่สามารถให้คำตอบในการแก้ปัญหาชีวิต ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ได้ ในที่สุดก็ เสื่อมสลายไป					
๔๕. พระสงฆ์ที่ไม่ยอมรับและเกี่ยวข้องกับวิชาการสมัยใหม่ จะได้รับการมองว่าเป็นผู้ด้อยสติปัญญา และคนขาดความ เคารพ นิยมนับถือ					

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๔๖. พุทธศาสนาสามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้เมื่อเราเข้าใจคำสอนทางพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง					
๔๗. ชุมนุมพุทธศาสตร์ฯ ของมหาวิทยาลัย เป็นชุมนุมที่น่าสนใจ เข้าร่วมเป็นสมาชิก					
๔๘. การสอนพุทธศาสนาในมหาวิทยาลัย สามารถทำให้นักศึกษา มีความเข้าใจพุทธศาสนาที่แท้จริงได้					
๔๙. พระสงฆ์ที่เรียนรู้วิชาการสมัยใหม่จะทำให้เข้าใจสภาพ สังคมได้ดี					
๕๐. นักศึกษาสามารถดำเนินชีวิตประจำวันโดยไม่จำเป็นต้อง นับถือศาสนา					

ภาคผนวก ข.

ข้อความที่ใช้วัดทัศนคติ ๕๐ ข้อ ที่หาค่าสหสัมพันธ์แล้ว

	ค่าสหสัมพันธ์
๑. พุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจที่มีคุณค่า	* ๐.๖๑
๒. นิพพานเป็นภาวะที่ปราศจากกิเลสและเรื่องเศร้าหมองอันเป็น สิ่งที่ทุกคนใฝ่หา	๐.๓๓
๓. ในภาวะสังคมปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีสมัยใหม่ ความเชื่อและความศรัทธาของคนต่อพุทธศาสนา ลดน้อยลง	๐.๒๓
๔. การนับถือพุทธศาสนาของคนไทยเป็นการสืบทอดตามบรรพบุรุษ ไม่ใช่ด้วยความศรัทธาเสียมิ	๐.๒๔
๕. การเทศน์เป็นภาษาบาลีของพระสงฆ์ไม่ได้ก่อประโยชน์ให้แก่คน ทั่วไปเลย เพราะคนไม่เข้าใจความหมาย	๐.๒๖
๖. การที่พระสงฆ์เป็นพระธรรมทูตไปเผยแผ่พุทธศาสนานอกประเทศ หรือไปประจำอยู่ที่วัดไทยในต่างประเทศ นับว่าเป็นการส่งเสริม พุทธศาสนาให้เป็นที่แพร่หลายได้เป็นอย่างดี	๐.๓๑
๗. พระสงฆ์ที่ปฏิบัติตามพระวินัยอย่างเคร่งครัดเป็นพระสงฆ์ที่คนศรัทธา เสียมิ	** ๐.๕๑
๘. พุทธศาสนาทำให้เศรษฐกิจและสังคมไม่เจริญ	* ๐.๖๓
๙. การใส่บาตรเป็นการแผ่เมตตาและแผ่ส่วนกุศล	๐.๓๔
๑๐. พระสงฆ์สามารถแนะนำให้ชาวบ้านในชนบทได้รู้จักสิ่งใหม่ ๆ และ ความเจริญก้าวหน้าได้เป็นอย่างดี	๐.๓๔
๑๑. พระสงฆ์ที่ต้องการยศถาบรรดาศักดิ์ (สมณศักดิ์) ก่อให้เกิดภาพพจน์ ที่ไม่ดีต่อพระสงฆ์และทำให้คนเสื่อมศรัทธาในพุทธศาสนา	๐.๒๑
๑๒. พระสงฆ์ทำให้เสียกำลังของชาติ	** ๐.๖๕

คำสหสัมพันธ์

๑๓. นิพพานเป็นเรื่องราวไร้สาระไม่สามารถทำให้เป็นจริงได้ * ๐.๔๒
๑๔. พุทธศาสนาช่วยทำให้จิตใจสงบได้ * ๐.๖๔
๑๕. วินัยสงฆ์เป็นสิ่งล้ำสมัยไม่เหมาะกับภาวะสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง
ตลอดเวลา ** ๐.๖๐
๑๖. พุทธศาสนาเป็นเรื่องไสยศาสตร์เป็นความเชื่อมงาย * ๐.๔๘
๑๗. พระสงฆ์ไม่ควรมีความเป็นอยู่ มีอุปกรณ์เครื่องใช้สะดวกสบาย เช่น
คนทั่วไป เช่น วิทยุ โทรทัศน์ รถยนต์ ที่อยู่อาศัย -๐.๑๘
๑๘. การปกครองคณะสงฆ์ทั้งในส่วนกลาง (กรุงเทพฯ) และส่วนภูมิภาค
(ต่างจังหวัด) เป็นอำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคม โดยมีสมเด็จพระสังฆราชทรงเป็นประธาน เป็นการปกครองที่เหมาะสมแล้ว ๐.๒๖
๑๙. พระสงฆ์ที่ำทำตนเป็นหมอดูและนิยมไสยศาสตร์ทำให้คนเข้าใจพุทธศาสนา
ไขว้เขว -๐.๑๔
๒๐. พุทธศาสนาทำให้คนเฉื่อยชาไม่กระตือรือร้น * ๐.๔๓
๒๑. นิพพานเป็นเรื่องที่สร้างขึ้นเพื่อจูงใจให้คนทำดีเท่านั้น * ๐.๔๘
๒๒. พระสงฆ์ที่ออกไปสอนหนังสือตามโรงเรียนต่างจังหวัดเป็นผู้ที่
ทำประโยชน์ให้แก่สังคม ** ๐.๖๓
๒๓. พระสงฆ์เป็นที่พึ่งทางใจของคนที่มีความทุกข์ ** ๐.๔๔
๒๔. พุทธบัญญัติหรือวินัยสงฆ์เป็นสิ่งที่คืออยู่แล้วไม่ควรแก้ไขเปลี่ยนแปลง ** ๐.๔๕
๒๕. การบิณฑบาตของพระสงฆ์เป็นการขอโดยไม่มี การให้สิ่งตอบแทน ๐.๓๑
๒๖. พระสงฆ์เป็นผู้ที่ใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือหากิน ** ๐.๖๘
๒๗. ศรัทธาของคนต่อพุทธศาสนาเสื่อมลงเมื่อพระสงฆ์ปฏิบัติและใช้
ชีวิตเหมือนคนทั่วไป ๐.๑๒
๒๘. พุทธศาสนาเหมาะสมกับคนแก่เท่านั้น * ๐.๕๑
๒๙. พุทธศาสนาช่วยแก้ไขความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในสังคมได้ * ๐.๔๒
๓๐. พระสงฆ์ที่เรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ไม่ควรอยู่ในสมณเพศ(เป็นพระ)ต่อไป ** ๐.๖๔

ค่าสหสัมพันธ์

๓๑. เมื่อบุคคลใดประสบปัญหาเดือดร้อนต่าง ๆ พระสงฆ์สามารถให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี ๐.๑๑
๓๒. การนับถือพุทธศาสนาเป็นเพียงประเพณีนิยมเท่านั้น ๐.๒๖
๓๓. พระสงฆ์เป็นผู้ที่สามารถดำรงพุทธศาสนาให้ยืนยาวต่อไป **๐.๔๔
๓๔. พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแพร่พุทธศาสนาพบว่าได้ทำประโยชน์ให้แก่สถาบันศาสนา **๐.๔๔
๓๕. การบวชพระของชายไทยเป็นการช่วยสืบพุทธศาสนาให้ยั่งยืนต่อไป **๐.๔๗
๓๖. พระสงฆ์ที่ศึกษาทางด้านวิชาการสมัยใหม่สามารถสอนธรรมะให้คนสมัยปัจจุบันสนใจและเข้าใจได้ง่ายขึ้น ๐.๒๕
๓๗. พุทธศาสนามีหลักธรรมที่สอนให้คนรับผิดชอบต่อหน้าที่ แสวงหาความจริง ความดี อันทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้นำไปปฏิบัติ *๐.๗๑
๓๘. การปฏิบัติธรรมะขั้นสูงสุดของพระพุทธเจ้าจะช่วยให้คนเราไปถึงนิพพานได้ (นิพพานในความหมายตายแล้วไม่เกิดอีก) *๐.๔๓
๓๙. หลักสูตรที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาไม่ควรมีในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีการสอนเน้นในด้านวิชาการสมัยใหม่ ๐.๑๔
๔๐. พระสงฆ์เป็นผู้นำในการเสนอความคิดเห็น ริเริ่ม เป็นที่ปรึกษาและเป็นศูนย์เรียกความร่วมมือในการสร้างสาธารณสมบัติและสาธารณูปโภค ๐.๓๔
๔๑. พุทธศาสนาเป็นสิ่งล้าสมัยไม่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบันที่มีความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ *๐.๕๓
๔๒. การอบรมเกี่ยวกับพุทธศาสนาเป็นบางครั้งบางคราวในมหาวิทยาลัยจะช่วยกล่อมเกลาคิดใจนักศึกษาให้ตั้งงามได้ ๐.๓๓
๔๓. การเปิดโรงเรียนพุทธศาสนารันอาทิศจัยเป็นความรับผิดชอบของพระสงฆ์ที่มีต่อสังคม ๐.๓๔

ค่าสหสัมพันธ์

๔๔. พุทธศาสนาไม่สามารถให้คำตอบในการแก้ปัญหาชีวิตทั้งในด้าน
การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ได้ในที่สุดก็เสื่อมสลายไป * ๐.๕๓
๔๕. พระสงฆ์ที่ไม่ยอมรับและเกี่ยวข้องกับวิชาการสมัยใหม่ จะได้รับ
การมองดูว่าเป็นผู้ด้อยสติปัญญาและคนขาดความเคารพนับถือ ๐.๒๘
๔๖. พุทธศาสนาสามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ เมื่อ
เราเข้าใจคำสอนทางพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง * ๐.๖๘
๔๗. ชุมนุมพุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย เป็นชุมนุมที่น่าสนใจเข้าร่วม เป็น
สมาชิก ๐.๒๘
๔๘. การสอนพุทธศาสนาในมหาวิทยาลัยสามารถทำให้นักศึกษามีความ
เข้าใจพุทธศาสนาที่แท้จริงได้ -๐.๒๐
๔๙. พระสงฆ์ที่เรียนวิชาการสมัยใหม่จะทำให้เข้าใจสภาพสังคมได้ดี ** ๐.๕๑
๕๐. นักศึกษาสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้โดยไม่จำเป็นต้องนับถือ
ศาสนา * ๐.๔๖

ภาคผนวก ค.

ข้อความที่มีค่าสหสัมพันธ์ตั้งแต่ ๐.๔ ขึ้นไป แบ่งเป็น ๒ ประเภท

ก. ข้อความที่ใช้วัดทัศนคติที่มีต่อพุทธศาสนา มี ๑๗ ข้อ เป็นข้อความที่พึงพอใจต่อพุทธศาสนา คือ มองพุทธศาสนาในแง่ที่เป็นประโยชน์ ๗ ข้อ และข้อความที่ไม่พึงพอใจต่อพุทธศาสนา คือ มองพุทธศาสนาในแง่ที่ไม่เป็นประโยชน์ ๑๐ ข้อ

ข. ข้อความที่ใช้วัดทัศนคติที่มีต่อพระสงฆ์ มี ๑๐ ข้อ เป็นข้อความที่พึงพอใจต่อพระสงฆ์ ๗ ข้อ และข้อความที่ไม่พึงพอใจต่อพระสงฆ์ ๓ ข้อ

ข้อความที่พึงพอใจต่อพุทธศาสนา มีดังนี้

๑. พุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจที่มีคุณค่า
๒. พุทธศาสนาช่วยทำให้จิตใจสงบได้
๓. พุทธศาสนาช่วยแก้ไขความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในสังคมได้
๔. พุทธศาสนามีหลักธรรมสอนให้คนรับผิดชอบต่อหน้าที่แสวงหาความจริง ความดี อันทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้นำไปปฏิบัติ
๕. พุทธศาสนาสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เมื่อเราเข้าใจคำสอนทางพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง
๖. การปฏิบัติธรรมะชั้นสูงของพระพุทธเจ้าจะช่วยให้คนเราไปถึงนิพพานได้ (นิพพานในความหมายตายแล้วไม่เกิด)
๗. พุทธบัญญัติหรือวินัยสงฆ์เป็นสิ่งที่คืออยู่แล้ว ไม่ควรแก้ไขเปลี่ยนแปลง

ข้อความที่ไม่พึงพอใจต่อพุทธศาสนา มีดังนี้

๑. พุทธศาสนาทำให้เศรษฐกิจและสังคมไม่เจริญ
๒. พุทธศาสนาเป็นเรื่องไสยศาสตร์เน้นความเชื่อมงาย
๓. พุทธศาสนาทำให้คนเฉื่อยชาไม่กระตือรือร้น
๔. พุทธศาสนาเหมาะสมกับคนแก่เท่านั้น

๕. พุทธศาสนาเป็นสิ่งล้าสมัยไม่เหมาะกับสังคมปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยีสมัยใหม่
๖. พุทธศาสนาไม่สามารถให้คำตอบในการแก้ปัญหาชีวิตทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ได้ในที่สุดก็เสื่อมสลายไป
๗. นักศึกษาสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ โดยไม่จำเป็นต้องนับถือศาสนา
๘. นิพพานเป็นเรื่องไร้สาระไม่สามารถทำให้เป็นจริงได้
๙. นิพพานเป็นเรื่องจงใจให้คนทำดีเท่านั้น
๑๐. วินัยสงฆ์เป็นสิ่งล้าสมัย ไม่เหมาะกับภาวะสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ข้อความที่พึงพอใจต่อพระสงฆ์ มีดังนี้

๑. พระสงฆ์ที่ปฏิบัติตามพระวินัยอย่างเคร่งครัด เป็นพระสงฆ์ที่คนศรัทธาเลื่อมใส
๒. พระสงฆ์เป็นที่พึ่งทางใจของคนที่มีความทุกข์
๓. พระสงฆ์เป็นผู้ที่ดำรงพุทธศาสนาให้ยืนยาวต่อไป
๔. พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแพร่พุทธศาสนา นับว่า ได้ทำประโยชน์ให้แก่สถาบันศาสนา
๕. พระสงฆ์ที่ออกไปสอนตามโรงเรียนต่างจังหวัด เป็นผู้ที่ทำประโยชน์ให้แก่สังคม
๖. พระสงฆ์ที่เรียนรู้วิชาการสมัยใหม่จะทำให้เข้าใจสภาพสังคมได้ดี
๗. การบวชพระของชายไทย เป็นการช่วยสืบพุทธศาสนาให้ยั่งยืนต่อไป

ข้อความที่ไม่พึงพอใจต่อพระสงฆ์ มีดังนี้

๑. พระสงฆ์ทำให้เสียกำลังใจของชาติ
 ๒. พระสงฆ์เป็นผู้ที่ใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือหาเงิน
 ๓. พระสงฆ์ที่เรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ไม่ควรอยู่ในสมณเพศ(เป็นพระ) ต่อไป
-

ภาคผนวก ง.

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

๑. หาค่าเฉลี่ยของคะแนน (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

๒. หาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

$$r = \frac{n \sum f_{xy} d'_x d'_y - (\sum f_x d'_x)(\sum f_y d'_y)}{\sqrt{[n \sum f_x d'^2_x - (\sum f_x d'_x)^2][n \sum f_y d'^2_y - (\sum f_y d'_y)^2]}}$$

๓. หาค่าความแปรผันของคะแนน (Analysis of Variance)

ทั้งหมด
(Total)

$$= \sum_{i=1}^k \sum_{j=1}^n X_{ij}^2 - \frac{X^2}{\sum n_i}$$

ระหว่างกลุ่ม
(Among Group)

$$= \frac{\sum X_i^2}{n_i} - \frac{X^2}{\sum n_i}$$

ภายในกลุ่ม
(Within Group)

$$= \sum_{i,j} X_{ij}^2 - \frac{\sum X_i^2}{n}$$

ประวัติ

นางสาว สุดาวดี คุณวัฒน์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๔
ณ กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
(เกียรตินิยม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี ๒๕๑๕ ขณะนี้เป็นข้าราชการประจำ
กองส่งเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย
